

Pilgrimsskolan AB

Org.nr. 556523-3797

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Pilgrimsskolan
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Pilgrimsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Pilgrimsskolan AB (556523-3797) under våren 2016. Pilgrimsskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2014/15 varierade andelen elever i årskurs 3 som nådde kravnivån på delproven i matematik mellan cirka 71 och 95 procent. Andelen elever som nådde kravnivån på delproven i svenska var 95 procent på samtliga delprov. Av skolans egna uppgifter framgår att under samma läsår nådde 100 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven i ämnena svenska, matematik samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena.

I Skolinspektionens enkät hösten 2015 framkommer att eleverna i årskurs 5 har en mer positiv uppfattning än genomsnittet för eleverna i årskurs 5 i enkätomgången gällande frågorna "Jag har studiero på lektionerna" och "Jag känner mig trygg i skolan".

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-31
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens sammanfattande bedömning är att eleverna inte har en reell tillgång till kurator inom elevhälsan samt att det inte finns någon kurator som är delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Pilgrimsskolan AB att senast den 31 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Pilgrimsskolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att eleverna har en reell tillgång till kurator i skolans elevhälsa samt att kurator deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till bedömning av brist

Tillsynen visar att skolan visserligen rent formellt har tillgång till kurator genom att tjänsten kan köpas in av huvudmannen när behov uppstår.

Skolinspektionen bedömer dock att eleverna inte har en reell tillgång till kurator inom elevhälsan.

För att eleverna ska anses ha en reell tillgång till kurator måste det vara tydligt, för personal, vårdnadshavare och elever på skolan, hur de vid behov kan komma i kontakt med elevhälsans kurator. Kuratorn måste även ha ett utpekade ansvar för elevhälsans psykosociala insatser.

Av utredningen framkommer att skolan inte har anlitat någon kurator under detta läsår. Vidare framkommer att skolans specialpedagog inte känner till vem som kan anlitas som kurator, men att både specialpedagogen och skolsköterskan ger samtalsstöd åt elever. Det framkommer inte att någon av dessa två har ett utpekade ansvar som kurator som även är känt för eleverna.

Skolinspektionen bedömer vidare att Pilgrimsskolan behöver utveckla elevhälsans arbete genom att se till att även kurator deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Detta mot bakgrund av att tillsynen visar att ingen kurator har anlits av skolan under detta läsår och att någon kurator därmed inte har varit delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Nedan redovisas det rättsliga stöd och den utredning som ligger till grund för denna bedömning.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen anges att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Vidare anges i förarbetena att elevhälsans fokus ska vara förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv och att det är viktigt att elevhälsan medverkar i mer generellt inriktade uppgifter som rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund (prop. 2009/10:165 s. 276).

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens intervjuer framgår att skolans elevhälsoteam består av rektorn, biträdande rektorn, specialpedagog och skolsköterska.

Vid Skolinspektionens intervjuer med rektorn och representant för huvudmannen framkommer att det har hänt att skolan har köpt in kurator när det har funnits behov och att skolan kan köpa in kurator för samtalsstöd. Vidare framkommer att en elev har fått samtalsstöd från skolsköterskan, och om eleven inte blir hjälpt av detta så kan de köpa in samtalsstöd från kurator.

När Skolinspektionen ställer frågan till intervjuade lärare om vad som händer när en elev behöver komma i kontakt med psykolog eller kurator, svarar de dock att kurator aldrig har anlits. Vidare uppger de att när ett sådant behov uppstår så anmäls eleven till elevhälsoteamet. En av lärarna uppger att antingen får eleven en remiss till BUP eller så hyr skolan in en psykolog. Lärarna uppger att det för ett par år sedan hände att skolan tog in en psykolog. I Skolinspektionens intervju uppger skolans specialpedagog att skolan inte har tagit in någon kurator under detta läsår, och att hon inte känner till om det finns någon kurator som kan anlitas vid behov. Vidare uppger hon att när en elev har behövt kurativt stöd så har specialpedagogen varit samtalspartner och att någon elev även har träffat skolsköterskan.

I huvudmannens svar på Skolinspektionens kommunikering av protokollet från tillsynsbesöket har specialpedagogen uppgett att "Som specialpedagog har jag kompetens att prata med barn som kvalificerad samtalspartner, handledare eller rådgivare. Vid frågor som rör barnpsykologi rådfrågas BUP. Om elevhälsoteamet får in rapporter om att ett barn mår dåligt, kontaktar vi BUP och socialtjänsten för att rådfråga".

I Skolinspektionens elevintervju uppger eleverna att det mest är lärare som pratar om hur eleverna trivs och om hur eleverna mår. Vidare uppger de att de har hört talas om kurator och psykolog men att de aldrig har träffat dem.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Pilgrimsskolan inte uppfyller författningarnas krav föreligger skäl att förelägga Pilgrimsskolan AB att vidta åtgärder för att rätta till bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandleddning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier

som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Beslut

2016-06-28
10 (12)

Dnr 44 - 2015:9637

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Ann-Katrin Karlsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Pilgrimsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Pilgrimsskolan

Pilgrimsskolan är en fristående grundskola belägen i kommundelen Hägersten i Stockholms kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-5 samt fritidshem. Skolan håller på att omorganiseras. Från och med läsåret 2017/18 kommer verksamheten att endast omfatta förskoleklass och årskurserna 1-3.

Vid tillsynstillfället har skolan 118 elever. Av dessa går 19 elever i förskoleklass. På skolans fritidshem är 74 elever inskrivna. Skolans ledningsgrupp består av rektorn samt en representant från varje arbetslag (förskoleklass-årskurs 1, årskurserna 2-3 och årskurserna 4-5). Skolans intendent ansvarar för ekonomi och administration.

Huvudman för grundskolan och fritidshemmet är Pilgrimsskolan AB med organisationsnummer 556523-3797.

Skolinspektionen har skrivit ett separat beslut för den verksamhet som bedrivs i fritidshemmet (se dnr 44-2015:9638).

Detta beslut avser endast den verksamhet som bedrivs i förskoleklass och grundskola.